

časopise izročal vedno na pravem mestu in si s tem pridobil naklonjenost prebivalstva.

Stegovci. Radi zdravja se je prosila s tukajšnje šole gdca Duška Trošt. Dodeliti so jo šoli v Koprivnici blizu Rajhenburga. Želimo, da bi tamonje podnebje bolj koristilo njenemu zdravju nego je stegovsko!

Ljutomer. Pri nas se je ustanovila Zveza poljedelskih delavcev za področje Dravske banovine. Ker obstoja že taka zveza v Soboti, si bosta morali obe zvezi razdeliti svoja področja. Nova zveza poljedelskih delavcev v Ljutomeru je osnovana na principu katoliških načel in bo delovala v sklopu z Zvezo združenih delavcev v Ljubljani. — Naši fantje so praznik sv. Jožefa proslavili res tako, kot se spodobi počastiti spomin svojega zaščitnika. Mogočna četa fantov v krojih in za njimi mladcevi ter naraščaja je prikorakala iz Katoliškega doma v cerkev, kjer so pri skupni zborni sv. maši pristopili vsi k mlzi Gospodovi. Popoldne pa je bila akademija, na kateri so fantje pokazali uspeh svojega zimskega dela. Fantje, le tako naprej, vedno pogumno! — Sv. Jožef je že za nami, a mrzli vetrovi nas kar nočejo zapustiti. Izgleda, da bo letos sadno drevje pri nas obilno cvetelo. Če ne bo posegla vmes kaka neizgoda, nam je upati na dobro sadno letino. Posledica mrzle zime se precej pozna na sadnem drevju, posebno na slivah. Opaziti je mnogo posušenih vej.

Slovenska Krajina

Sobota. Stavbena zadruga prosi vse člane, ki še niso plačali deleža, da to čim prej storijo v Kmečki posojilnici v Soboti. Zadruga že sprejema tudi predurne za zidavo hiš, katere predurne je prav tako treba vplačati pri Kmečki posojilnici. — V Soboti se je ustanovila poleg že obstoječe Osrednje zadruge nova Gospodarska zadruga pod vodstvom g. Žizka, posestnika in župana v Bogojni. Nova zadruga je že registrirana in bo v kratkem začela poslovati. Zadruga ima baje pol milijona dinarjev obratnega kapitala. — Žigovanje sodov bo na naši kontrolni postaji 10., 11. in 12. aprila, 8., 9. in 10. maja ter 9., 10. in 11. junija. — Na enoletno brezplačno sodno prakso v Ljubljani je odšel podpredsednik našega Prosvetnega društva g. Jože Brunec, odvetniški koncipient.

Sv. Sebeščan. Naše Prosvetno društvo je priredilo šahovski turnir, katerega se udeležuje 12 šahistov. Do sedaj vodi Žekš Poldi, učenec naše šole, ki zelo hitro misli. Ima od desetih možnih točk kar osem. Zanimivo je, da se turnirja udeležuje tudi eno dekletje.

Štrom Slov. krajine. Pred dnevi sta na pravni fakulteti ljubljanskega vseučilišča diplomirala g. Jože Cigan iz Crensovca ter Ignacij Kranjc, brat pisatelja Miška, iz Velike Polane. Cestitamo! — Beltinski šolski upravitelj g. Ferdo Sprager je bil upokojen. Želimo mu, da bi še dolgo let čil in zdrav užival zasluženi pokoj! — Na davčni upravi v Doinji Lendavi sta napredovala v višjo skupino gg. Jarh Stanislav in Franc Tacar, a v Mur. Soboti g. Fabie Stanko. — Crensovski gasilci so uprizarili lepo igro »Domačija«, s katero so gostovali tudi v Turnišču in drugod ter so povsod želi mnogo uspehov. — Alojzu Milnaricu, mesar-

akemu pomočniku v Soboti, je padel na glavo železen drog in ga onesvestil, nakar so ga morali prepeljati v bolnišnico.

Savinjska dolina

Gornji grad. Iz vseh krajev prihajajo poročila o živahnem delovanju naših katoliških organizacij kljub sedanjim težkim časom. Tudi pri nas je v nedeljo, 9. marca Prosvetno društvo v veliki škofijski dvorani ob obilni udeležbi predvajalo film o pogrebu pokojnega voditelja g. dr. Antona Korošca in Mladinske dneve v Ljubljani.

Marija Nazarje. Živijo narodi, ki zasramujejo križ. So ljudje, ki križ zaničujejo. Tudi med Slovenci se dobiijo zločinci, ki jim je križ napoti in lomijo križe ter jih mečejo ob tla in na še bolj nesodobne kraje. Ali bomo mi to bogoskrunsko ravnanje mirno gledali in tiho prenašali? Nikakor ne! Če smo katoličani res iz prepričanja, bomo porabili letošnji postni čas in bomo skupno dali zadoščanje križu in javno izpričali vero v Križanega. Kako bomo to storili? Na prijaznem griču Nazarje so v župni cerkvi v postnem času vsako nedeljo ob dveh popoldne postni govori o svetem križu in pobožnost sv. križevnega pota ter litanije. Dragi Nazarčani in okolični romantično-lepe Savinjske doline: pridite, pridite v obilnem številu k postni pobožnosti na vablivo višavo Nazarje, da v resnem postnem času počastimo kraljevo znamenje svetli križi!

Šmarški kraji

Šmarje pri Jelšah. No, zdaj bo pa menda le kaj! Zadosti dolgo čakamo na že tolikokrat obljubljeno elektrifikacijo naših krajev in obsestelskih naselbin. Od druge postne nedelje naprej se nam je vendar že začelo svitati. Pod vodstvom g. župana Turka smo imeli 9. marca v Habjanovi gostilni tozadevni shod, ki je pač glasno pričal, kako si želimo novo razsvetljavo. Kar nepremično so poslušali strokovno predavanje o načrtu in načinu napeljave električne luči in sile, ki bi se vsaj za občine Šmarje, št. Vid in Ponikva dala že v tekočem letu izvršiti. Da bi se le! Zastopniki vseh vasi, ki pridejo v poštev, so v širšem odboru, ki si ima na vso silo prizadevati za uresničenje načrtov; naš g. okrajni načelnik Törner, zdraviliški ravnatelj g. Gračner, župan g. Turk, gg. Mlakar, Kovačič in Stupica pa so določeni za ožji odbor in naprošeni, da s svojimi zmoglostmi in domačinsko ljubeznijo ne mirujejo več, dokler ne zasveti zaželjena luč njim in nam! Naš slavni rojak, služabnik božji Anton Martin Slomšek nam je že pred sto leti prižgal čudovito luč prosvete, ki se vedno lepše razvija in vsem Slovincem kaže pravo pot do časne in večne sreče, in pesnik Virk na Kalobju, slovničar Gajšek v št. Vidu, zemljepisec Kocen iz Ponikve, pisatelj Sket iz Mestinj in drugi so ob tej luči že uspešno delovali. Zato pa veljaj tudi obema odboroma za izvršitev elektrifikacije naših krajev: le korajžno na delo za napeljavo nove luči!

Sv. Križ pri Regaški Slatini. Obhajali smo sveti misijon od 2. do 9. marca. Misijon so vodili frančiškani iz Ljubljane, in sicer p. Odilo Hajnšek, p. Ludovik Dovč in p. Silvin Lenartič. V nedeljo zvečer je bil veličasten zaključek svetega misijona

Žepne svetilke

izdeluje domača tvornica

RUDOLF PASPA
Zagreb, Koturaška 69

na v farni cerkvi. Kriševljani so v tednu sv. misijona pokazali, da so katoličani in da se ne boje nikogar. Brez ozira na desno in levo so trikrat na dan napolnili prav prostorno farno cerkev. Z zanimanjem so poslušali besedo božjo. Pozno v noč so bile spovednice oblegane z množico. To je sicer bilo pri vseh stanovih. Može je fantje so se prav korajžno pokazali in niso zaostajali za ženskami. Vsak stan je namreč imel ločeno stanovsko pridigo in stanovsko spovedovanje. Ljudstvo se je strogo držalo reda in prav zato je bilo na misijonu tako prijetno. Spovedovalo je dnevno po osem spovednikov. Fara šteje 5300 duš. Svetih obhajil se je razdelilo okrog 9000. Malo jih je, ki se misijona niso udeležili. Sklepne procesije nismo mogli imeti, ker je v nedeljo zvečer deževalo. Prižgali smo bakle v cerkvi za ponovitev krstne obljube. To je napravilo nepopisno ganljiv prizor. Ko so po končanem sklepnem govoru ljudje odhajali iz cerkve, je od konca do konca vsa fara gorela — šli so namreč na domove s prižganimi baklami. Tako so vsi hrbi in doline migljale v eni sami luči. Ta prizor se ne bo dal pozabiti nikoli. — Za umetna gnojila je vedno večje zanimanje. Umetnega gnojila pa ni nikjer več na razpolago in se ne da nikjer več dobiti. Upamo namreč, da se bo pozneje že lahko dobilo — stare zaloge so bile namreč vse prodane. S tem se je najlepše pokazalo, kako se danes kmet zanima za zboljšanje svojih produktov in s tem za zboljšanje svojega gospodarskega obstoja. — Na Jožefovo so naši šolski otroci imeli »Jožefovo proslavo« v društvenem domu. Na sporedu so bile pevske točke z igro. Čisti dobiček so dali za kruh revnim šolskim otrokom.

Listnica uredništva

E. M. Kamnagorec-Podplat. Vaš dopis je vojska zadeva, katere ne moremo priobčiti.

Popravite! V članku o sezonskem delavstvu v predzadnji številki se nam je vrnilo nekaj pomot. kar moramo popraviti. V Belje bo šlo letos nekaj malega nad 1600 delavcev in ne 2600, okrog 2600 bo šlo vseh delavcev na delo v državi, to je skoraj ena tretjina vseh naših res siromašnih sezoncev in ne polovica, kakor smo poročali. Krivda je na »iskarskem škrtacu«.

»Dolinski Marko.« Vsak pošten človek podpiše svoja pisma. Vi ga niste, torej ne morete biti pošten človek. Strahopetec ste! Pravite, da niste komunist, rečemo pa, da ste še več kot komunist. Take otročarije pišete, da bi se Vam smejali celo otroci. Podpišite svoje pismo in se bomo zmenili!

10 sinov — 10 natakrajev. V vasi Olešno na Rakovniškem v češkomoravskem protektoratu živi 78 letni František Holzbauer, krčmar, ki je oče desetih sinov. To seveda ni kaj posebno redkega, toda zanimivo je, da si je vseh deset fantov izbralo isti poklic. Vsi so namreč natakrajci, dva led njimi že celo plačilna natakrajca.

Med Eskimi je v nekih okoliščinah dovoljeno ubiti starše ali otroke. Če so starši preslabotni, da bi se mogli sami hraniti in slediti svojim otrokom, kadar ti zavoljo pomanjkanja hrane potujejo drugam, tedaj jih smejo otroci ubiti. Starši imajo prve štiri dni po rojstvu otroka pravico, da ga ubijejo. Kadar se rode dvojčki, enega med njimi vedno ubijejo. Če sta

Januš Golec:

Hiši mariborskega mestnega sodnika

Ljudska povest iz junaške dobe obrambe Maribora pred Turki leta 1532.

Izpred Ptujja je ena divja turška truma vihrala nad Veliko Nedeljo in Ormož, katerega je razdejala. Mimo Središča, kjer so vse, kar je bilo živega in se ni poskrilo, ali pobili ali zvezali in gnali s seboj, so drli Turčini nad Varaždin. Tam so se združili z glavno četo, ki je bila dan poprej prihrula tja iz Vinice. Od onod so se pomaknili nazaj v Turčijo.

Po haloškem blatu se umikajočim turškim požigalcem je sledil Janez po skritih stezah do Zavrča. Nепrestano jih je napadal in se umikal s tolikšno spretnostjo ter naglico, da sta bila vsak organiziran odpor in zasledovanje zaman.

V župniji Zavrč je po svojem izbornem vinu daleč po svetu znan tako zvani Turški hrib. Tega vinogradnega griča se oklepa naslednja narodna pripovedka, katera se je rodila iz dogodkov na umiku Sulejmanove vojske skozi Haloze na jesen leta 1532.: Krščanski jezdeci so bili po Halozah umikajočim se Turkom vedno za petami in so jih pobijali iz zasede. Zasledovani turški begunci so se za-

12 tekli v noči s popolnoma izčrpano ženo paše k preprostemu kmetu na vrhu zavrčke župnije. Stanje imenitne Turkinje se ni kljub negi in skrbi zboljšalo, ampak je umrla pri kmetu. Njeno spremstvo jo je pokopalo na griču, na katerem jo je doletela smrt. Mrtvo so zanesli ven iz hiše, zložili okrog in okrog njenega trupla visok kup kamenja ter so pred slovesom od groba bridko jokali. Po tem grobu žene turškega paše je dobil hrib ime »Turški vrh«.

Spomini na turško opustošenje leta 1532.

Zaradi neuspehov ter porazov na celi črti je bila vojska sultana Sulejmana II. na bojnem pohodu od spomladi do jeseni leta 1532. s svojimi pašami ter poveljniki razkačena. Ker se niso mogli Turčini z ogromno premočjo polastiti niti ene utrdbe in se niso proslavili z zmago niti v eni bitki, so si dali duška s požigi ter plenitvami. Kako grozno je razsajala mohamedanska druhal med Štajerc, nam dokazuje zgodovinsko potrjeno dejstvo, da so ti divjaki porezali 5000 našim ljudem nosove, bogznaj koliko tisoč so jih pobili, usmrtili med mučenjem ter odgnali v sužnost. Vsa naselja, katerih so se količkej dotaknili in jih ni ovrjal prenegi pobeg, so požgali do tal, živino so poklali ali odgnali, kar je pa bilo količkej dragocenega, so vzeli s seboj.

Nezaslišane zares grozne reči nam pripovedujejo zgodovinarji o turških grozovitostih leta 1532. Sreča, kate-